

4. Пілюшенко В.Л. Інформаційні технології у маркетингу і рекламі: навч. посіб. / В.Л. Пілюшенко. – Донецьк, 2005. – 204 с.
5. Рогалева Н.Л. Современная концепция имиджа организации // «Управление персоналом». 2007. - No 2 - с. 42-45.

Нонна СУРЖЕНКО,
к.е.н., доцент кафедри «Менеджмент»,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь
Валентин МУРАЛЬ,
здобувач вищої освіти СВО бакалавр, ОПП Менеджмент,

РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В сучасних умовах, коли динамічно розвивається наука і техніка, перед менеджерами постає задача – створити унікальний організаційний механізм для управління підприємством, щоб піддержувати та посилювати стабільну позицію компанії на ринку, швидко реагувати на зміни навколишнього середовища та стрімко розвиватися.

Поняття «Механізм» в загальному розумінні - це ряд станів процесу, які визначають будь - яку поведінку та явище. Також це може бути система, пристрій, що визначає послідовність будь - якої діяльності. [1, 2]

Механізм управління-це категорія управління, включаючи цілі управління, елементи об'єкта та пов'язані з ними зв'язки та дії, вжиті для досягнення цілей, методи впливу та матеріальні та фінансові ресурси, які керують потенціалом суспільства та організацій.

Організаційний механізм-це набір правил і норм, що знаходяться в середині організації, а також усіх економічних процесів, що здійснюються організацією для досягнення її основних цілей.

Існують такі основні елементи організаційної структури управління підприємством, а саме: структурні підрозділи управління на кожному його рівні; склад та структура функцій управління; чисельність працівників для виконання кожної управлінської функції; професійно – кваліфікаційний склад працівників апарату управління [2, 3].

Організаційний механізм управління підприємством ефективний лише за умови дотримання таких принципів: організаційна структура відповідає обраній стратегії; організаційна структура відповідає середовищу, в якому вона діє; між елементами організаційної структури немає протиріччя.

В теорії менеджменту виділяють такі основні елементи організаційного механізму управління підприємством, як мета управління; функції управління; технології управління; завдання управління; методи управління; правила та норми, що циркулюють в середині організації; організаційні процеси. [2, 5]

Функції управління є узагальненими напрямками сфери певної діяльності, які згуртовано забезпечують високу та ефективну працю .

Теорія менеджменту трактує такі основні функції, а саме: планування; організування; мотивування; контролювання; регулювання.

Звертають увагу і на технології управління, а саме: управління цілями; управління результатами; управління на основі потреб та інтересів; управління на основі постійних перевірок та вказівок; управління у виняткових випадках; управління на основі активізації потенціалу. [2,5]

Відносно даної інформації можна сформулювати поняття «методи управління» – це згуртованість усіх способів, прийомів впливу на об'єкт управління з метою досягнення поставленої мети. Вони бувають: адміністративні; економічні; соціально-психологічні.

Залежно від діяльності кожного підприємства розробляються власні завдання управління. Завданнями управління є конкретизація у просторі і часі зміст мети управління для окремих структурних підрозділів виконавців відповідно до їх функціонального призначення .

Правилами трудового розпорядку встановлюються певні норми, правила, посадові інструкції та положення про підрозділи.

На сьогоднішній день не існує чіткого визначення поняття «організаційний механізм управління діяльністю підприємства», тому метою даної статті є дослідження поняття «організаційний механізм управління діяльністю підприємства» та визначення його основних елементів.

Поняття «механізм» є багатоаспектним і широко використовується у різних сферах життєдіяльності. Короткий економічний словник описує поняття «механізм» як це послідовність станів процесів, які визначають собою які-небудь дії, явища; система, пристрій, який визначає порядок якого-небудь виду діяльності.

Ознайомлення з поняттям «Організаційний механізм» варто, на нашу думку, почати з розгляду поняття «Механізм управління». Це категорія управління, що включає цілі управління, елементи об'єкта та її зв'язки, на які здійснюється вплив, дії в інтересах досягнення цілей, методи впливу, матеріальні та фінансові ресурси управління соціальним та організаційним потенціалами [2, 3].

Зважаючи на все вище сказане, ми пропонуємо наступне трактування поняття «Організаційний механізм» - це перелік певних складових елементів, які в сукупності створюють організаційну основу певних процесів та явищ.

Як вже зазначалося вище, на сьогоднішній день не існує чіткого визначення поняття «Організаційний механізм управління діяльністю підприємства». Одні автори трактують його, як сукупність процесів, що відбуваються в організації, другі – як етапи життєвого циклу організації, треті – як основні правила, норми, що діють у межах організації. Також організаційний механізм можна розглядати з точки зору здійснюваної діяльності, (організаційний механізм конкурентоспроможності підприємства, організаційний механізм бюджетування, організаційний механізм фінансової діяльності підприємства тощо.

Узагальнивши вище сказане трактування поняття «організаційний механізм» набуває наступного вигляду. Організаційний механізм – це сукупність усіх правил і норм, які циркулюють всередині організації, а також усі господарські процеси, які здійснює організація для досягнення основної мети діяльності.

Найбільш чітко, узагальнено та послідовно організаційний механізм відображено в структурі управління, тому що в структурі управління поєднуються всі сторони діяльності підприємства, встановлюються взаємовідносини між структурними підрозділами та працівниками апарату управління.

За допомогою організаційної структури можна вивчити та оцінити розподіл функцій та повноважень, фінансову звітність, кадрову політику, а також особливість господарської діяльності, яку здійснює підприємство.

Звідси витікає наступне визначення поняття «організаційний механізм» - це всі організаційні та розпорядчі дії, які є взаємозалежними і в сукупності забезпечують виконання досягнення поставлених цілей. Будь-яка організація є системою, тому з точки зору системного підходу організаційний механізм – це система усіх методів, прийомів та способів формування та регулювання відносин між об'єктами системи та внутрішнім і зовнішнім середовищами.

Узагальнивши все вище сказане можна виділити основні елементи організаційного механізму управління підприємством. Мета управління є рушійним елементом структури управління; це те, заради чого функціонує підприємство. Функції управління – це загальні напрями або сфери діяльності, що в сукупності забезпечують ефективну взаємодію здійснюваної праці. Завдання управління – це конкретизація у просторі і часі зміст мети управління для окремих структурних підрозділів виконавців відповідно до їх функціонального призначення. Кожне підприємство розробляє власні завдання управління залежно від специфіки діяльності.

Правила та норми встановлюються правилами трудового розпорядку, посадовими інструкціями, положеннями про підрозділи. Отже, в умовах ринкової економіки одним з актуальних питань для керівників підприємств є формування такого організаційного механізму управління підприємством, що спроможний забезпечити ефективність управління і конкурентоспроможність підприємства.

На основі наведеного матеріалу можна зробити висновок про те, що організаційний механізм управління діяльністю підприємства – це сукупність організаційних складових у механізмі управління (мета та завдання управління, функції та технології управління, методи управління, норми та правила, організаційні процеси), що мають організаційне регулювання, управління в інтересах підприємства, ефективну діяльність управлінської системи. Отже, найактуальнішим питанням в умовах сьогодення постає формування організаційного механізму управління підприємством, який забезпечує ефективність і конкурентоспроможність підприємств.

Список використаних джерел:

1. Євдокимова Н. М., Економічне управління підприємством, навч. посіб., 2011. с. 11, 14.
2. Мельник Л.Г., Економіка підприємства., навч. посіб., 2014. с. 45.
3. Сурженко Н.В. Роль менеджменту в інноваційній діяльності підприємства. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2020. №2 (42). С.105-110.

4. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І., Планування діяльності підприємства., навч. посіб., 2013., с. 64
5. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. – К.: Академвидав, 2003. - 608с. (Альма-матер)

Олена ТАРАН-ЛАЛА,
д.е.н., професорка кафедри підприємництва і права,
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна
Ярослав ПАВЛЕНКО
магістрант,
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У вітчизняному суспільстві склалась хибна думка що соціальне підприємництво – не сама перспективна галузь для створення бізнесу та отримання прибутку. Хоча, як показує практика іноземних компаній, це шанс отримати гідний прибуток та вирішити соціальну проблему.

Аналіз дослідження особливостей розвитку соціального підприємництва показав, що безліч дослідників внесли свій вклад у розвиток даної теми, серед яких є: Л. Тарадіна, Ф. Бородкін, А. Московська та багато інших [1]. Вони вдало віддзеркалили в своїх працях користь від розвитку соціального підприємництва для суспільства, але основним недоліком їх робіт є мінімальна кількість інформації про отримання власної вигоди для власника такого підприємства. Таким чином виникає потреба більш ґрунтовного дослідження соціального підприємництва у напрямі вирішення соціальних проблем, що і обумовило мету дослідження.

Отже, метою нашого дослідження є розкриття поняття «соціальне підприємництво» на основі визначення основних способів отримання прибутку шляхом вирішення соціальних проблем на території України.

У сучасному вигляді явище соціального підприємництва виникло у 1980-х роках, прийнято вважати що це явище тісно пов'язано з роботами Роберта Оуена, засновника кооперативного руху [2]. Здебільшого в ті роки всі «соціальні підприємства» створювались з метою створення робочих місць для соціально незахищених верств населення та вважались неприбутковими. В основну ідею було закладено дві функції: фінансова незалежність та позитивний соціальний вплив.

Основну діяльність соціальних підприємств можна розділити на декілька видів. На першому місці по важливості прийнято вважати «працевлаштування вразливих груп» 35% на другому місці «генерування прибутку для організації» 24%, третє місце займає «генерування прибутку для надання послуг» 19%, четверте місце «фінансування певних видів послуг» 14% і на п'ятому місці «вирішення екологічних проблем» близько 8% [3].